

e n e r g e i a

e n e r g e i a

Galeria Sztuki
Biuro Wystaw Artystycznych
w Jeleniej Górze

Jolanta Ciesielska

Energetyczny przekaz mocy

Plenery artystyczne organizowane przez przez Biuro Wystaw Artystycznych w Jeleniej Górze, we współpracy z Oblastní Galerie w Libercu, odbywają się od kilku lat w różnych malowniczych miejscach regionu. Każdemu ze spotkań towarzyszy hasło nadrzędne, które stanowi swobodnie interpretowane przez artystów motto, wzmagające chęć do wymiany zdań, refleksję nad czasem i miejscem, w którym się znaleźli. W tym roku Iwona Makówka z BWA w Jeleniej Górze jako kluczowe słowo wybrała „Energię” i w taki oto sposób określiła hasło tegorocznego meetingu twórców polskich i czeskich:

„Pięciodniowy plener artystyczny będzie nosić tytuł „Energeia”, jest to kolejna po ‘Przestrzeni’, ‘Miejscu’ i ‘Czasie’ ważna kategoria dla obu fundamentalnych dziedzin nauki opisującej świat, a nim człowieka – filozofii i fizyki. Grecka „energeia” może oznaczać działanie zmierzające do wyprodukowania nowego bytu (np. dzieła sztuki); lub samo działanie, nieprodukujące innego tworu-dzieła, takie jak widzenie, poznanie i inne przejawy życia. Energia i jej zmiany opisują stan i wzajemne oddziaływania obiektów fizycznych, a także przemiany fizyczne i chemiczne oraz wszelkiego rodzaju procesy występujące w przyrodzie. Ważnym celem podjętych działań, niezmiennie

podnoszonym przy okazji każdego kolejnego naszego pleneru, jest badanie/opisywanie świata przy pomocy refleksji artystycznej. Bez wprowadzenia pojęcia energii, wszechobecnej i niezniszczalnej nie byłoby to możliwe.”

Energia Słońca i inne energie kosmiczne

Pozycja Słońca jako siły sprawczej życia na Ziemi oraz mocy podtrzymującej to życie skutkowałą od wielu tysięcy lat różnymi kultami solarnymi. Heliolatria – cześć oddawana Słońcu jako Panu wszelkiego życia na Ziemi, najwyższy stopień osiągnęła w starożytnym Egipcie, gdzie słońce czczono w postaci boga Amona-Re (którego synami byli faraonowie). W XIV wieku przed naszą erą, za czasów faraona Amenhotepa (Echnatona), Amona zastąpił Aton, a jego kult przybrał formę religii monoteistycznej. Po śmierci faraona powrócono jednak do starych praktyk religijnych i dawnej triady bóstw zarządzającej egipskim światem. Słońce miało swojego boga we wszystkich starożytnych religiach: W Indiach była to Suria, w Chinach Xi He – Matka 9 Słońc, w Sumerze bóg Utu, w Babilonie Szamasz, u Azteków Tonatiuch, u Inków Inti, a u Greków Helios. Bóstwa te strzegły ładu kosmicznego, wyznaczały okresy wegetacji,

wpływały na płodność i dostatek żywności. Istotną rolę odgrywało Słońce także w kulcie irańskiego boga Mitry, w którego wiara przedostała się przez wędrowki rzymskich żołnierzy do różnych części Europy, wzbogacając swoją symboliką zarówno religie Celtów, jak i Słowian. Znakiem rozpoznawczym był najstarszy obrazkowy symbol Słońca, to jest koło z wpisanim w niego równoramiennym krzyżem.

O sile tworzącej, ale i niszczącej Słońca (gdy jest go w nadmiarze, a brakuje wody) wiele słyszymy w związku z palącym problemem globalnego ocieplenia, a także w dyskusjach wokół nowych form pozyskiwania energii odnawialnej z naturalnych źródeł, nie tylko wody, wiatru, ale przede wszystkim ze Słońca. Na przykład na szerokości geograficznej Polski panele słoneczne są w stanie pozyskać 1022–1048 kw/m² powierzchni w ciągu jednego dnia. Zatem to bardzo dużo. Poza indywidualnymi inicjatywami umieszczania paneli słonecznych na dachach domów, w wielu krajach buduje się ogromne farmy słoneczne, gdzie w jałowej glebie umieszczane są dziesiątki tysięcy paneli kumulujących energię słoneczną przesyłaną potem do odbiorców.

Słońce, działające jak największy w naszej galaktyce reaktor jądrowy jest w stanie wzmożonymi wybuchami gazów na swojej powierzchni wpłynąć znacząco nawet na działanie satelit i magistrali energetycznych na naszym globie. Instytuty meteorologiczne na całym świecie bardzo uważnie śledzą i zapisują moc i amplitudy tych wybuchów, starając się przewidzieć okresy burz magnetycznych i zakłóceń w dostawach energii czy ruchu lotniczym. Gospodarka światowa

stara się od kilkunastu lat nakłonić wszystkie kraje do zamykania kopalń węglowych oraz starych i bardzo niebezpiecznych dla życia ludzi i wszystkich żywych stworzeń, w przypadku awarii, jak te w Czarnobylu czy Fukushima, elektrowni jądrowych, bazujących na uranie. Zastąpienie dotychczasowych źródeł energii nowymi formami energii odnawialnej jest również bardzo istotne ze względu na ochronę środowiska naturalnego i życia ludzi zwłaszcza w dużych aglomeracjach. W tym samym kierunku ma się dokonać rewolucja w zamianie paliw tradycyjnych w silnikach samochodów i innych urządzeń, by zastąpić silniki spalinowe silnikami elektrycznymi i wodnymi. Prowadzone są także wzmożone wysiłki nad wprowadzeniem niewielkich pojazdów latających na baterie słoneczne.

Bretarianizm

Niektórzy ludzie, zwłaszcza ci, którzy mieli do czynienia z religiami Dalekiego Wschodu, praktykują jogę i są wegetarianami, wiedzą, kim są bretarianie i że odżywianie jedynie energią kosmiczną i tą emitowaną przez inne żywe stworzenia jest możliwe nie tylko dla buddyjskich mnichów czy hinduskich joginów, ale niemal dla każdego zdrowego człowieka. Ja osobiście znam dwójkę Polaków, którym się to udało. Jedną z nich jest znana kompozytorka i artystka performance Barbara Konopka. Oczywiście, aby to się powiodło (bretarianie po jakimś czasie również odstawiają płyny) należy się do tego stopniowo przygotowywać, medytować, uprawiać coraz dłuższe głodówki i stopniowo jeść coraz mniejsze porcje materii organicznej.

Oczywiście należy pozostawać pod opieką lekarza, aby monitorować krew i płyny ustrojowe oraz żeby nie umrzeć w międzyczasie z głodu lub nie wycieńczyć organizmu totalnym odwodnieniem. Początkową dość znaczną utratą wagi 12–20 kg nie należy się dziwić, organizm spala wszelkie zapasy tłuszczu i oczyszcza organizm z nadmiaru wody. Bretarianizm pomógł wielu ludziom wyleczyć się z raka i innych zdawałoby się śmiertelnych i wieloletnich chorób.

Najbardziej znaną na świecie orędowniczką bretarianizmu jest Australijka Ellen Greve (Jasmuheen), która nie je w konwencjonalny sposób od 1993 roku, nadal żyje, cieszy się bardzo dobrym zdrowiem i wygląda na 20 lat mniej niż jej rówieśnicy.

Energia ognia

Badacze podają, na podstawie najstarszych śladów bytowania człowieka, że umiejętność celowego wzniesienia i posługiwania się ogniem towarzyszy ludziom od 400.000 lat. Wzniesano go, tak jak i do dziś czynią różne plemiona koczownicze krzesiwem, energicznie pocierając dwa kawałki twardego i suchego drewna o siebie albo używając odpowiednich do tego celu krzemieni. Ogień chronił ludzi przed wyziębieniem, stanowił także barierę obronną wobec dzikich zwierząt – zwłaszcza w nocy. Ogień wpłynął na zmianę ludzkiej diety – ludzie mogli spożywać o wiele więcej roślin, które nie nadawały się do tego w stanie surowym, między innymi zaczęto zbierać nasiona traw, zbóż i niektórych korzeni oraz poddawać je obróbce cieplnej. Pieczone i wędzone nad ogniskiem mięso i ryby przedłużały zasadniczo trwałość pokar-

mów, chroniąc przed głodem. Ogień pomocny był także w produkcji naczyń użytkowych i przedmiotów ozdobnych. Wpłynął na rozwój budownictwa, rolnictwa, sztuki wojennej, a kiedy ludzie w okresie żelaza i brązu nauczyli się rozpoznawać i wytapiać w wysokich temperaturach rudy metali przyczynił się znacznie do rozwoju kultury i sztuki.

Z ogniem wiąże się jeden z najstarszych greckich mitów heroicznych – mit prometejski.

Kiedy Zeus rozgniewany na ludzi odmówił im daru ognia, jeden z Tytanów, który stanął po stronie Zeusa w walce ze starymi bogami, Prometeusz, wykrał olimpijskiemu władcy ogień i zaniósł ludziom na Ziemię. Rozgniewany tym czynem Zeus kazał go przykuć do nadmorskiego urwiska, gdzie miał zginąć z wycieńczenia i głodu. Przylatujący nocami ptak drapieżny wydziobywał nieszczęśnikowi wątrobę, która mu szybko odrastała. Ptak jednak przylatywał ponownie i cierpieniem półboga nie było końca. Od wiecznego bólu uwolnił go wreszcie Herkules, który zabił orła, a Prometeusza uwolnił z okowów.

Energia ognia miała także wpływ na rozwój technik wojennych w sumie aż do XX wieku, kiedy to współczesne latające w powietrzu miotacze ognia z bombami zawierającymi napalm przyczyniły się do śmierci wielu istnień podczas wojny w Korei, Kambodży, Wietnamie, tak jakby nie wystarczały wybuchające raz po raz w różnych częściach globu samolotne pożary trawiące ludzkie domostwa i niezliczone hektary lasów.

Energia twórcza, siła gestu

Nie tak całkiem inną (wszak człowiek również jest akumulatorem i emitery energii o różnym natężeniu) energią jest energia towarzysząca kreacji artystycznej. I to bez względu na wiek twórcy czy medium, w jakim się wypowiada. Poza intencją, zamysłem zawierającym wyobrażenie formy docelowej, energia do powstania dzieła jest niezbędna. Poza umiejętnościami technicznymi, w niektórych pracach jest zawarta jej spora dawka, a jej zapis stanowi kwintesencję dzieła. Nie wyobrażamy sobie bez jej udziału ani prac Jacksona Pollocka, ani dzieł Anselma Kiefera. Pierre'a Soulage, de Kooniga czy Cy Twombly i wielu jeszcze innych artystów. Ich istotą jest zapis energii przekształcającej materię poddającą się energii gestu artystycznego. Nie mniejszej energii i siły tej dostawnej, mechanicznej, musieli użyć twórcy niektórych rzeźb i realizacji plenerowych o dużej skali, czy wreszcie performery. Inni twórcy zafascynowani energiami krążącymi w świecie, również energią świetlną tworzyli przy ich pomocy, intencjonalnie dedykując przemianom energetycznym swoje dzieła efemeryczne albo konceptualne. Do takich artystów w Polsce należy twórczość z pewnością twórczość Jerzego Rosołowicza, Józefa Robakowskiego, Antoniego Mikołajczyka czy Mirosława Filonika. Do najbardziej „energetycznych” artystów działających w świecie zaliczyłabym twórczość Olafura Eliassona, islandzkiego artysty, którego instalacja *Weather Project* w Turbinie w Tate Gallery w Londynie zajmowała ogromną przestrzeń wypełnioną jedynie różnie rozświetlanym światłem. Innym gigantem tematu energii użytej do powstania dzieł jest oczywiście Christo, którego dzieł nikomu nie trzeba przedstawiać,

bo są powszechnie znane, a jeszcze innym przykładem jest projekt rozwijany już blisko 30 lat przez amerykańskiego artystę Jamesa Turella, który ogromnym nakładem środków na pustyni w Arizonie wybudował podziemną budowlę-rzeźbę, stanowiącą świątynię nieba połączoną z obserwatorium astronomicznym do śledzenia zmian na nieboskłonie. Nie mniejsze ambicje ma polski artysta Tomasz Domański, mieszkający na Dolnym Śląsku, nieopodal Wrocławia, który od lat zajmuje się rzeźbą procesualną wielkoformatową z użyciem lodu, ale który też wybudował na terenie swojego ogrodu kilka posiadających monumentalny wymiar architektoniczny rzeźb w kształcie wież służących kontemplacji zmian energetycznych i obserwacji zmian świetlnych w otaczającym jego dom, położony na wzgórzu, naturalnym krajobrazie.

Takie przykłady można mnożyć. Powiem tylko na koniec, że obojętne czy dzieło jest dużego czy małego formatu, czy artysta do tego zużyje 500 czy tylko 5 tubek farby lub innej materii – pozostawiona w kształcie dzieła energia, bezpośredni ślad gestu, napięcia, furii twórczej pozostaje w dziele na wieki, przemawiając do widzów po wielu latach od ich powstania. No bo czy znajdzie się wśród nas ktoś kto nie doceniłby energii zawartej w dziełach Van Gogha, w obrazach ekspresjonistów niemieckich, francuskich nabistów, czy wreszcie austriackich akcjonistów?

Jolanta Ciesielska

Jolanta Ciesielska

Energetický přenos síly

Umělecké plenéry organizované Biurem Wystaw Artystycznych v Jelení Hoře ve spolupráci s Oblastní galerií Liberec se již řadu let konají v rozličných malebných koutech tohoto regionu. Každé setkání zastřešovala jedna vůdčí myšlenka, kterou tvoří umělci volně interpretované motto ponoukající k výměně názorů a k reflexi nad časoprostorem, v němž se ocitají. V letošním roce vybrala Iwona Makówka z jelenohorské BWA slovo Energie a takto nastínila vůdčí myšlenku letošního setkání českých a polských tvůrců: „Pětidenní umělecký plenér se bude nazývat Energiea. Po Prostoru, Místu a Čase je to další důležitá kategorie pro obě zásadní oblasti vědy zabývající se světem a člověkem v něm – filozofie a fyziky. Řecká energiea může označovat činnost směřující ke vzniku nové entity (jsoucná, bytí). Může to být například umělecké dílo, popřípadě činnost jako taková, která jinou entitu, jiné dílo, nevytváří, jako je např. pozorování, poznání či jiné projevy lidského života. Energie a její změny popisují stav a vzájemné působení fyzických substancí a také fyzikální, chemické a různé jiné procesy vyskytující se v přírodě. Důležitým cílem podstoupených činností, který každoročně v našem plenéru akcentujeme, je zkoumání a popisování světa prostřednictvím umělecké reflexe. Kdybychom nedali prostor všudypřítomné a nezničitelné energii, nebylo by to možné vůbec.“

Energie Slunce a jiné vesmírné energie

Pozice Slunce vysílající tvůrčí a životodárné síly na Zem je podstatou po tisíce let trvajících různých slunečních kultů. Heliolatrie, čili úcta vzdávaná Slunci jako pánu všeho živého na Zeměkouli, dosáhla svého vrcholu ve starověkém Egyptě, kde bylo Slunce uctíváno v osobě boha Amona-Re, jehož syny byli faraonové. Ve 14. stol. před Kristem, za vlády faraona Amenhotepa (Achnatona), nahradil boha Amona (rovněž sluneční) bůh Aton, přičemž jeho kult nabyl formu monoteistického náboženství. Po faraonově smrti se však Egypťané vrátili ke staré náboženské praxi a starodávné triádě božstev vládoucích jejich světu. Slunce mělo status božství ve všech starověkých náboženstvích: v Indii to byl bůh Súrja, v Číně Xi He – matka 9 Sluncí, sumerský sluneční bůh se jmenoval Utu, babylonský zase Šamaš, Aztékové tomu svému říkali Tonatiuh, Inkové Inti a Řekové Helios. Tato božstva střežila vesmírný řád, vytyčovala vegetační období, měla zásadní vliv na plodnost a úrodu. Důležitou roli sehrávalo Slunce rovněž v kultu perského boha Mithry, jehož kult se díky římským legionářům dostal do různých částí Evropy, kde jím svou symboliku obohatali Keltové a Slované. Poznávacím znamením bylo nejstarší symbolické vyobrazení Slunce, a sice kruh s rovnoramenným křížem uprostřed.

O tvůrčí, ale i o zničující síle Slunce (kdy je ho až

příliš a zoufale schází voda) slyšíme v souvislosti s aktuálním problémem globálního oteplování a také v diskusích ohledně nových forem získávání obnovitelné energie z přirozených zdrojů, nikoliv jen z vody či větru, ale především ze Slunce. Tak například v zeměpisné šířce Polska jsou solární panely schopny vyrobit během jednoho dne 1022–1048 kW/m², což je velmi slušná hodnota. Krom iniciativ jedinců umisťujících solární panely na střechy svých domů jsou v celé řadě zemí budovány velké solární podniky, které na zemském povrchu stavějí desetitisíce panelů kumulujících sluneční energii, která pak putuje k odběratelům. Slunce, působící jako největší jaderný reaktor v naší galaxii, je s to zesílenými erupcemi plynů na svém povrchu významně ovlivnit dokonce i činnost satelitních družic a energetických kolektorů na naší planetě. Meteorologické instituty na celém světě velmi bedlivě sledují a zaznamenávají amplitudy těchto erupcí a snaží se předpovědět periody magnetických bouří a narušení dodávek energií či letového provozu. Světová ekologie se již řadu let snaží přesvědčit všechny státy, aby uzavřely staré uhelné doly a jaderné elektrárny, používající stejně jako ty v Černobylu a Fukušimě coby palivo uran, jež jsou v případě katastrofy smrtelně nebezpečné životům lidí i všech ostatních tvorů. Nahrazení těchto dočasných zdrojů energie novými formami energie obnovitelné je důležité i vzhledem k ochraně životního prostředí a lidského života, zvláště ve velkých aglomeracích. Ze stejných důvodů má dojít k revoluci v oblasti tradičních pohonných hmot motorových vozidel a jiných zařízení, kdy mají být spalovací motory nahrazeny motory vodními

a elektromotory. Objevují se i tendence vytvořit menší letací stroje poháněné solární baterií.

Breatharianismus

Někteří lidé, zvláště ti, kteří měli co do činění s náboženstvími Dálného východu, praktikují jógu a jsou vegetariány, mají povědomí o tom, kým jsou breathariáni, příp. o skutečnosti, že sytit se pouze vesmírnou energií a energií vyzařovanou jinými živými tvory mohou nejen buddhističtí mniši nebo hinduističtí jogíni, ale prakticky každý zdravý člověk. Osobně znám dva Poláky, jimž se to podařilo. Jednou z nich je známá skladatelka a performerka Barbara Konopka. Samozřejmě že k tomu, aby se to povedlo (breathariáni po čase nepřijímají ani tekutiny), je nutná náležitá příprava, spočívající mj. v meditaci, podstupování stále častějších hladovek a přijímání stále menších porcí organické potravy. Samozřejmostí rovněž je, aby člověk nepřestával být pod lékařským dohledem, nechával si kontrolovat krevní obraz a tělní tekutiny, aby mezitím neumřel vyhladověním anebo nevyčerpal svůj organismus celkovým odvodněním. Počáteční velmi značný úbytek na váze 12–20 kg by neměl nikoho zaskočit, organismus spaluje všechny zásoby tuku a zbavuje se přebytku vody. Breatharianismus pomohl mnoha lidem uzdravit se z rakoviny a jiných zdánlivě smrtelných nemocí trvajících mnoho let.

Nejznámější světovou propagátorkou breatharianismu je Australanka Ellen Greveová (Jasmuheenová), která se standardním způsobem nestravuje od roku 1993, přesto nadále žije a těší se velmi dobrému zdraví, přičemž vypadá o 20 let mladší než její vrstevníci.

Energie ohně

Podle vědců hovoří nejstarší stopy o existenci člověka o tom, že schopnost úmyslného zapálení ohně a zacházení s ním je lidem vlastní již 400 000 let. Oheň se zapaloval stejně, jak to dnes činí různá kočovná plemena: křesadlem, energickým třením dvou kusů tvrdého a suchého dřeva o sebe anebo příhodnými kousky křemene. Oheň lidi chránil před umrznutím, sloužil rovněž jako ochrana před divokou zvěří – zejména v noci. Oheň měl také vliv na změnu stravování – lidé mohli požívat mnohem více rostlin, které za syrového stavu požitelné nebyly, začali také sbírat travní semena či obilná zrna, popř. některé kořeny a tepelně je zpracovávat. Upečením a vyuzením masa, potažmo ryb se zásadním způsobem prodlužovala jejich trvanlivost, čímž se lidé pojišťovali před hladem. Oheň se používal rovněž při výrobě nářadí či ozdobných předmětů. Podepsal se na rozvoji stavitelství, zemědělství či vojenství. A když se pak lidé v době bronzové a železné naučili rozeznávat a při velkých teplotách zpracovávat rudy, podepsal se oheň taktéž na rozvoji kultury a umění.

S ohněm je spjat jeden z nejstarších řeckých heroických mýtů, a sice ten o Prométheovi. Když se Zeus rozhněval na lidi, odepřel jim dar ohně. Tehdy jeden z Titánů – Prométheus, jenž po Diově boku bojoval se starými bohy, oheň olympskému vládci uzmul a přinesl ho lidem na zemi. Zeus, tímto činem rozhněvaný, přikázal Prométhea přikovat na skálu nad mořem, kde měl umřít hladem. Noc co noc k němu přilétával dravý pták, jenž mu zobákem vyrval z těla játra, která se mu však vzápětí opětovně

vyvinula. Pták však přilétával opakovaně každou noc, takže utrpení poloboha nebralo konce. Od nekonečného trápení ho zachránil až Hérakles, jenž orla usmrtil a Prométhea uvolnil z okovů.

Energie ohně měla rovněž vliv na rozvoj vojenské technologie, a to až do 20. stol., kdy dnešní létající chrlíče ohně, resp. napalmu zapříčinily smrt mnoha lidí během válek v Koreji, Kambodže či Vietnamu, jako by nestačily všechny ty požáry, které čas od času propukají v různých částech planety a které pohlcují lidská obydlí či stovky a tisíce hektarů lesního porostu.

Tvůrčí energie, síla gesta

Poměrně dosti podobnou (vždyť člověk je také jakýmsi akumulátorem a vyzařuje energii různé intenzity) energii je ta, která doprovází tvůrčí akt, a to bez ohledu na věk umělce nebo uměleckou oblast. Pomineme-li samotný umělecký záměr, v němž se skrývá představa konečného výsledku, je energie ke vzniku díla více než nezbytná. A pomineme-li technické dovednosti, je jí v některých pracích obsažena slušná dávka a její záznam představuje kvintesenci díla. Bez její přítomnosti si nedokážeme představit ani díla Jacksona Pollocka, ani díla Anselma Kiefera, Pierra Soulageho, de Kooniga či Cy Twomblyho, potažmo celé řady dalších umělců. Jejich podstatou je záznam energie proměňující matérii, jež se poddává energii uměleckého gesta. Nemenší energii a sílu, myšleno doslovně tu mechanickou, museli vynaložit autoři některých soch, plenérových realizací velkého rozsahu nebo nakonec i performerů. Jiní tvůrci, fascinovaní energiemi cirkulujícími ve světě, mj. i energií světelnou, s jejich po-

mocí tvořili, se ve svých efemerních a konceptuálních dílech se záměrně věnují energetickým proměnám. K takovýmto umělcům patří v Polsku zcela jistě Jerzy Rosołowicz, Józef Robakowski, Antoni Mikołajczyk či Mirosław Filonik. Mezi „nejenergičtější“ umělce světové bych zařadila Islandčana Olafura Eliassona, jehož instalace Weather Project v Turbine Hall v londýnské Tate Gallery zabírala obrovský prostor vyplněný pouze různě rozmístěnými světly. Jiným velikánem tématu energie použité ke vzniku díla je samozřejmě Christo, jehož tvorbu snad není nutné nikomu představovat, jelikož je všeobecně známá. Dalším příkladem bude projekt rozvíjený již dobrých 30 let Američanem Jamesem Trullerem, jenž s obrovskými náklady vybudoval v arizonské poušti podzemní stavbu-plastiku představující svatyni nebe spojenou s astronomickou observatoří sloužící k pozorování změn na horizontu. O nic menší ambice má Polák Tomasz Domański žijící v Dolním Slezsku u Vratislavi, který již mnoho let upírá svou pozornost na procesuální velkoformátové sochy, přičemž mu jako materiál slouží led, a který na své zahradě zbudoval rovněž několik monumentálních architektonických soch v podobě věží určených k prožívání energetických změn a k pozorování světelných proměn v přirozeném prostředí krajiny obklopující jeho vyvýšený dům.

Takových příkladů bych mohla uvést hned několik. Na závěr však jen poznamenám, že nezáleží na tom, zda má dílo malý, či velký formát, zda umělec použije 500, či 5 tub barvy, popř. jiné matérie – ona energie, jež zůstala v díle zachována, bezprostřední stopa tvůrčího gesta, napětí, tvůrčího zápalu, v něm zůstává už na-

pořád a promlouvá k divákům i mnoho let od vzniku daného díla. Vždyť našel by se mezi námi někdo, kdo by nedocenil energii obsaženou v dílech van Gogha, v obrazech německých expresionistů, francouzských nabistů či v neposlední řadě rakouských akcionistů?

Jolanta Ciesielska

Radka Anna Chocholoušová

Alicja Kołodziejczyk

Jerzy Kryszpin

Mirosław Kulla

Kacper Kuźnicki

Roman Machek

David Mazanec

Ivana Mrázková

Jan Picko

Zdena Šafka Řehaková

Agnieszka Topolnicka-Mielęcka

Bogumiła Twardowska-Rogacewicz

Radka Anna Chocholoušová

*1979, Ústí nad Labem

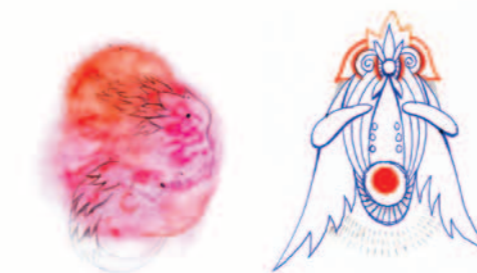
Ukończyła Wydział Sztuk Pięknych w Brnie, pracownia środowiskowa (2004–2006) oraz Wydział Sztuki Użytkowej i Projektowania w Uściu nad Łabą, pracownia materiałów przyrodniczych (2000–2004). Od czasu studiów poświęca się wolnej twórczości i regularnie wystawia. W 2019 roku przyjęła stanowisko kierownika pracowni metalu i biżuterii w Szkole Artystyczno-Przemysłowej w Jabloncu nad Nysą. W Jabloncu także mieszka i tworzy.

*1979, Ústí nad Labem

Vystudovala Fakultu výtvarných umění v Brně ateliér environment (2004–2006) a Fakultu užitého umění a designu v Ústí nad Labem ateliér přírodních materiálů (2000–2004). Od dob studií se věnuje volné tvorbě a pravidelně vystavuje. V roce 2019 přijala místo vedoucí ateliéru kov a šperk na Uměleckoprůmyslové škole v Jablonci nad Nisou. V Jablonci také žije a tvoří.

I-II Babelki energii, 2019, akryl, papír
I-II Energetické bublinky, 2019, akryl, papír

Cykl „Energetické bublinky“ („Babelki energii“) namalovalam na 21 papírových karteczkách. V procese tym zajeľam si zarodkami energii. Stvorýlam symbole czy znaky lub herby miejsca (Genius Loci). Tryz odbitky energii z nazwq „Trinitas“ namalowane sq i narysowane na ciemnych kartonach.

Cyklus „Energetické bublinky“ jsem namalovala na 21 papírových kartičkách. Při tomto procesu jsem řešila zárodky energii. Vytvořila jsem symboly nebo také znaky či erby místa (Genius Loci). Tři otisky energie s názvem „Trinitas“ jsou namalované a nakreslené na tmavé kartony.

Alicja Kołodziejczyk

Absolwentka Jeleniogórskiej Szkoły Fotografii. Od 2012 roku realizuje projekt „Martwe Natury” w Muzeum Przyrodniczym w Jeleniej Górze. Równocześnie tworzy autorski cykl zatytułowany „Archetyp – świadomość wyzwolona przez przedmiot”. Zawodowo zajmuje się fotografią still life oraz projektowaniem stron internetowych. Prowadzi zajęcia z fotografii cyfrowej w Jeleniogórskim Centrum Kultury. Współpracuje z Niemiecką Agencją Fotograficzną Living4Media oraz StockFood.

Absolventka Jelenohorské fotografické školy. Od roku 2012 realizuje projekt Zátiší v Přírodovědném muzeu v Jelení Góře. Zároveň tvoří autorský cyklus s názvem Archetyp – vědomí osvobozené předmětem. Živí se fotografií still life a projektováním webových stránek. Vyučuje digitální fotografii v Jelenohorském kulturním centru JCK. Spolupracuje s německou fotografickou agenturou Living4Media a StockFood.

Metamorfoza, 2019, fotografia cyfrowa
Metamorphóza, 2019, digitální fotografie

*Alter ego - moja pozytywna, magnetyczna energia.
Alter ego - má pozitivní, magnetická energie.*

Jerzy Kryszpin

*1949 Etk

Absolwent rzeźby w Szkole Rzemiosł Artystycznych w Cieplicach Śląskich. W latach 1975–1981 należał do grupy twórczej „Synteza”, w latach 1981–1983 współpracował z grupą plastyków „Zadra”. Brał udział w licznych wystawach środowiskowych i ogólnopolskich. Prace w zbiorach Muzeum Bitwy Legnickiej w Legnickim Polu, BWA w Jeleniej Górze oraz w kolekcjach prywatnych w kraju i za granicą.

*1949 Etk

Absolvent oboru sochařství Školy uměleckých řemesel ve slezských Cieplicích. V letech 1975–1981 byl členem tvůrčí skupiny „Synteza”, w letech 1981–1983 spolupracoval s výtvarnou skupinou „Zadra”. Účastnil se četných regionálních a celopolských výstav. Je zastoupen ve sbírkách Muzea lehnické bitvy v Lehnickém Poli, v Galerii BWA v Jelení Hoře a v soukromých sbírkách v tuzemsku a zahraničí.

Patrzę na ciebie, Marysiu, 2019, fotografia cyfrowa
Podivám se na tebe, Maryšo, 2019, digitální fotografie

Ocean, 2019, fotografia cyfrowa
Oceán, 2019, digitální fotografie

*Proszę, zamknij oczy. Czy też słyszysz szum fal?
To On, Ocean. Nie słyszysz? Cóż...
Widocznie krowy zjadły ten pejzaż.*

Miała być historia o energii, zrozumiałem, że to będzie historia o mnie. Te ledwo widoczne postacie w jednej z blizn drzewa to moja rodzina, to centrum tego, co najważniejsze, co daje mi energię, by trwać jak On, mój starszy brat, Jesion.

*Zavři, prosím, oči. Ty také slyšíš šum vln?
To je on, Oceán. Neslyšíš? No nic...
Zjevně krávy snědly tuto krajinu.*

Měl to být příběh o energii. Pochopil jsem ale, že to bude příběh o mně. Tyto stěží viditelné postavy v jedné z jizev stromu jsou moje rodina, je to střed toho nejdůležitějšího, co mi dává energii, abych vydržel jako on, můj starší bratr Jasan.

Mirostaw Kulla

Mieszka i pracuje w Jeleniej Górze.

Absolwent Uniwersytetu Ludowego w Turnie oraz Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu (dyplom: projektowanie ceramiki 1997). W latach 1997-1999 założyciel i współprowadzący Galerię „Piwnice BWA” we Wrocławiu. W swojej twórczości zajmuje się projektowaniem i wykonywaniem obiektów unikatowych z ceramiki, szkła, metalu, drewna, zajmując się grafiką użytkową i fotografią. Konstruktor i wykonawca pieców plenerowych do wypału ceramiki. Od 1999 roku prowadzi autorską pracownię artystyczną w Jeleniej Górze oraz autorską pracownię ceramiki artystycznej i użytkowej przy Jeleniogórskim Centrum Kultury. Autor plenerów twórczych i edukacyjnych. Uczestnik sympozjów i plenerów artystycznych, zrealizował wystawy indywidualne i zbiorowe.

Žije a pracuje v Jelení Góře.

Absolvent Lidové univerzity v Turně a Akademie výtvarných umění ve Wrocławiu (diplom: navrhování keramiky 1997). V letech 1997–1999 zakladatel a spoluedoucí Galerie „Piwnice BWA” ve Wrocławiu. Ve své práci se zabývá navrhováním a realizací unikátních objektů z keramiky, skla, kovu, dřeva, věnuje se užité grafice a fotografii. Konstruuje a staví venkovní pece na vypalování keramiky. Od roku 1999 řídí vlastní umělecké studio v Jelení Góře a autorský keramický ateliér při Jelenogórkém centru kultury. Autor kreativních a vzdělávacích sympozií. Účastník uměleckých sympozií, realizoval individuální i kolektivní výstavy.

miska z oloviu 1/12, odlév z formy pískovo-gipsowej
výsokost 7 cm, širokost 15,5 cm, objemnost užytego oloviu do odlévání 695 cm³
pojemnost miski 400 ml, težar 7,89 kg

Olověná miska 1/12, odlitek do sádropískové formy
výška 7 cm, šířka 15,5 cm, objem olova použitého k odlévání 695 cm³
objem mísy 400 ml, hmotnost 7,89 kg

ENERGIA...

*Ołów gęstość 11,34 g/cm³, temperatura topnienia 327,5 °C
kompletny zestaw, 12 misek, całkowity ciężar... 94,68 kg ołowiu.*

ENERGIE...

*Olovo, hustota 11,34 g/cm³, bod tání 327,5 °C
Kompletní sada 12 misek, celková hmotnost... 94,68 kg olova.*

Kacper Kuźnicki

*1976 Warszawa

Absolwent Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Od ponad dziesięciu lat organizuje warsztaty ceramiczne z nauką toczenia na kole garncarskim, projektuje i wykonuje plenerowe piece do wypału ceramiki Raku oraz koła garncarskie. Prowadzi warsztat modelarski na Akademii Sztuk Pięknych, Wydziale Ceramiki i Szkła, autorską pracownię ceramiczną oraz program edukacyjny z zakresu ceramiki dla dorosłych i dzieci. Był komisarzem artystycznym Międzynarodowego Pleneru Ceramiczno-Rzeźbiarskiego w Bolesławcu, uczestniczył w wielu plenerach ceramicznych, ma na koncie wystawy zbiorowe i indywidualne w kraju i za granicą.

*1976 Varšava

Absolvent Akademie výtvarných umění ve Wrocławiu. Více než deset let se věnuje organizaci keramických workshopů a výuce točení na hrnčířském kruhu. Dle vlastních projektů konstruuje a staví venkovní pece na vypalování Raku keramiky a hrnčířské kruhy. Vede ateliér modelování na Akademii výtvarných umění ve Wrocławiu, Fakultě keramiky a skla. Kromě toho vede vlastní autorský keramický ateliér a vzdělávací programy zaměřené na výuku keramiky pro dospělé i děti. Byl uměleckým komisařem Mezinárodního keramického a sochařského symposia v Bolesławcu, účastnil se řady keramických symposií. Vystavuje v Polsku i v zahraničí v rámci skupinových i individuálních výstav.

Amfora, 2019, ceramika
Amfora, 2019, keramika

Siatka przelamań podkreślona złotą linią. Ślad upadku i wskrzeszenia. Zapis dążenia do przywrócenia pierwotnego stanu rzeczy, woli zadrwienia z niewzruszonego biegu wydarzeń. Utrwalony stan równowagi pomiędzy energią rozrywającą i scalającą naczynie, potencjałem zdarzeń i jego przewyciężeniem. Amfora symbolizuje kulturę grecką, kulturę minioną lecz wciąż mającą na nas wpływ.

Mřížka lomu je zvýrazněna zlatou čarou. Stopa po pádu a vzkříšení. Záznam o snaze obnovit původní stav věci, vůle zesměšňovat neochvějný průběh událostí. Stav rovnováhy mezi energií, která roztrhla a spojila nádobu, mezi událostí a jejím překonáním. Amfora je symbol řecké kultury, která pominula, ale stále nás ovlivňuje.

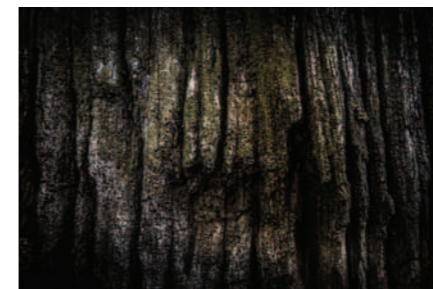
Roman Machek

*1959, Havířov

Jest absolwentem studiów magisterskich w Instytucie Fotografii Twórczej na Uniwersytecie Śląskim w Opawie. Pracował w zakresie cyfryzacji i opracowania danych wizualnych, fotografował dla czasopism, biur nieruchomości, pracował też w studiu graficznym. Obecnie naucza w Libereckiej Szkole Fotografii. W swojej twórczości zajmuje się pejzażami industrialnymi, architekturą, fotografią dokumentalną i in. Wystawia w kraju i za granicą. Jako kurator uczestniczy w przygotowaniu i organizacji wystaw.

*1959, Havířov

Je absolventem magisterského studia na Institutu tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě. Pracoval v oblasti digitalizace a zpracování obrazových dat, živil se jako fotograf pro časopis, fotografováním pro realitní kancelář nebo pracovník grafického studia. V současné době vyučuje na Liberecké škole fotografie. Ve své tvorbě se věnuje industriálnímu prostředí, architektuře, dokumentární fotografii i jiným oblastem fotografie. Vystavuje doma i v zahraničí, kurátorsky se podílí na přípravě a organizaci výstav.

Bez titulu I-III, 2019, fotografia cyfrowa
Bez názvu I-III, 2019, digitální fotografie

W podanym temacie skupilem się na energii ukrytej w naturze. W swoich zdjęciach skupilem się na motywach roślinnych, które nawet w skąpym oświetleniu mogą nieoczekiwanie odsonić detal przed okiem uważnego widza.

V rámci zadaného tématu jsem se zaměřil na energii skrytou v přírodě. Ve svých snímcích jsem se soustředil především na rostlinné motivy, které se mohou i při sporém osvětlení v detailu nečekaně podhalit pozornému divákovi.

David Mazanec

*1988, Jablonec nad Nysą

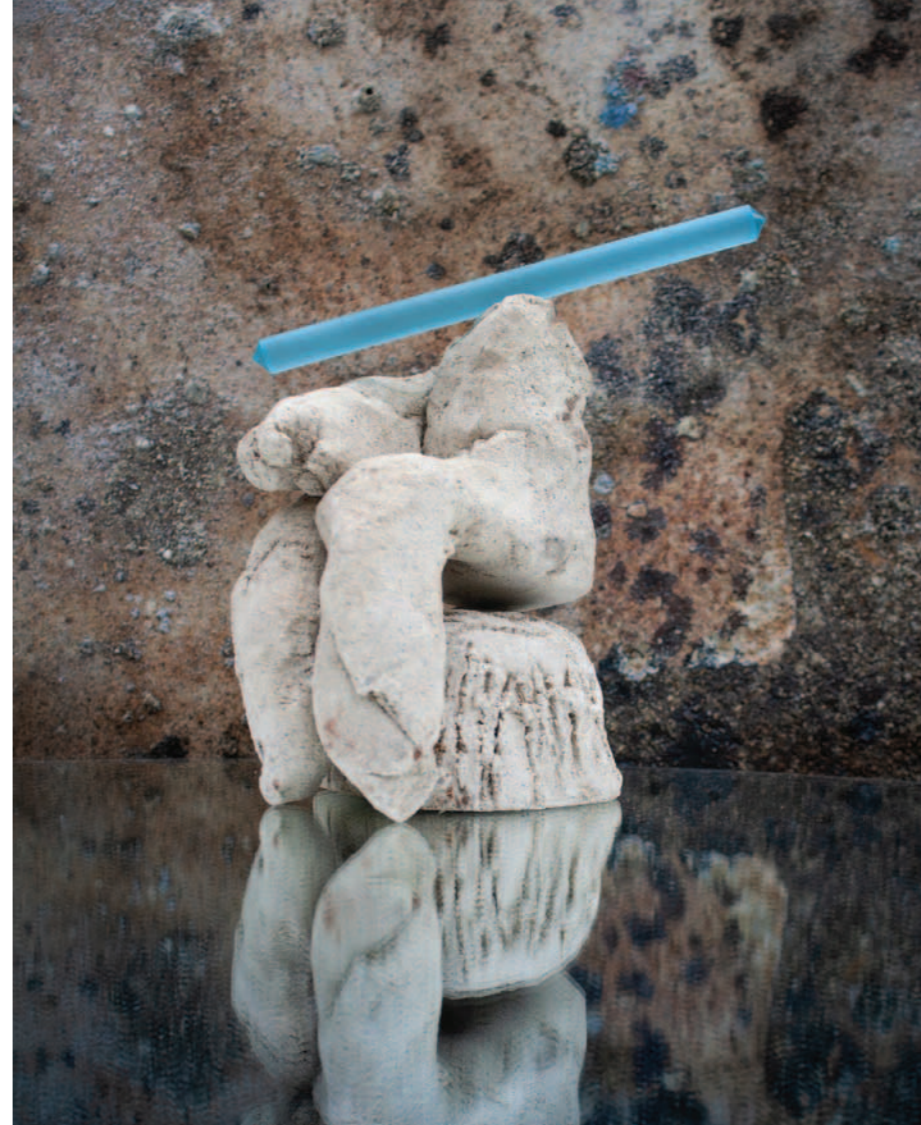
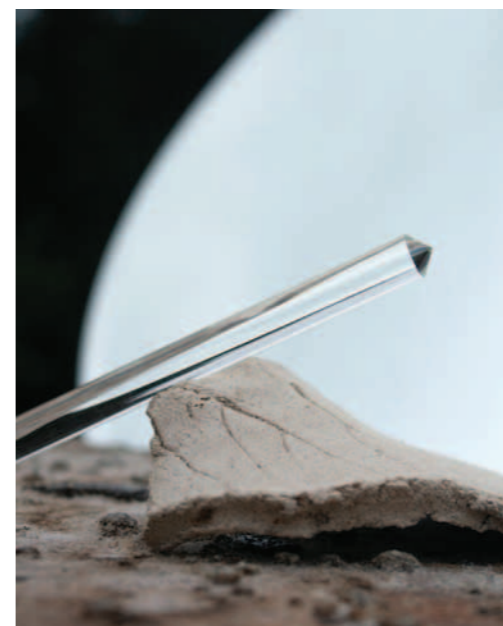
Ukończył Średnią Artystyczno-Przemysłową Szkołę Szklarską w Żelaznym Brodzie, następnie studiował na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Ostrawskiego w Ostrawie. Jest absolwentem pracowni malarstwa pod kierunkiem prof. Daniela Balabána (2013). Studia uzupełnił rocznym pobytem studyjnym na uniwersytecie w Granadzie (Hiszpania). Obecnie tworzy w Pradze i Żelaznym Brodzie.

*1988, Jablonec nad Nisou

Studoval na Střední uměleckoprůmyslové škole sklářské v Železném Brodě a poté na Fakultě umění Ostravské univerzity v Ostravě. Je absolventem malířského ateliéru prof. Daniela Balabána (2013). Absolvoval roční studijní pobyt na univerzitě ve španělské Granadě. Aktuálně tvoří v Praze a Železném Brodě.

Bez titulu I-II, 2019, fotografia cyfrowa
Bez názvu I-II, 2019, digitální fotografie

*Wracam do szkła...
Do materii z ziarenek piasku,
która ma w sobie coś silnego,
chyba nawet doskonałego.
Ma w sobie energii...*

*Vracím se ke sklu...
Ke hmotě ze zrnek písku,
která v sobě má něco silného
a snad i dokonalého.
Má v sobě energii...*

Ivana Mrázková

*1995, Havlíčkův Brod

Ukończyła Średnią Artystyczno-Przemysłową Szkołę Grafiki w Iglawie, obecnie jest studentką ostatniego roku Akademii Sztuk Pięknych w Pradze. W swojej twórczości zajmuje się głównie malarstwem klasycznym i przedstawieniem przyrody. Małe obrazy maluje przeważnie w plenerze, w bezpośrednim kontakcie z przedstawianym motywem. Wystawia w Czechach na wystawach zbiorowych i indywidualnych. Pracownię ma obecnie w Pradze, ale dużą część prac tworzy podczas podróży po Czechach i zagranicą.

*1995, Havlíčkův Brod

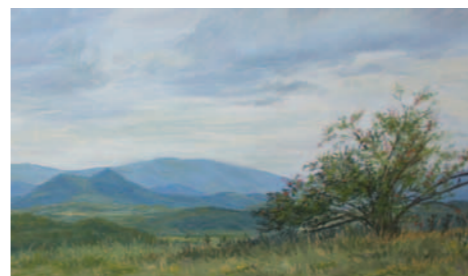
Vystudovala Střední uměleckou školu grafickou v Jihlavě a momentálně studuje posledním rokem na Akademii výtvarných umění v Praze. Ve své tvorbě se zabývá především klasickou malbou a zobrazováním přírody. Malé obrazy maluje převážně v pleneru, v přímém kontaktu se zachycovaným motivem. Vystavuje v České republice na skupinových i samostatných výstavách. Ateliér má nyní v Praze, ale velkou část své práce tvoří na cestách po Čechách a zahraničí.

Widok na Śnieżkę ze strony polskiej, 2019, olej, płótno
Pohled na Sněžku z polské strany, 2019, olej, plátno

Karkonosze ze strony polskiej, 2019, olej, płótno
Krkonoše z polské strany, 2019, olej, plátno

Gdzie zobaczyć można więcej energii niż właśnie w przyrodzie? W jej wzrastaniu, dojrzewaniu, odchodzeniu, w niekończącym się cyklu, w sile, która kształtuje i formuje wszystko wokół nas. Każde miejsce ma swoją specyficzną energię, którą promieniuje wpływając na tych, którzy znajdują się w tym miejscu. Podczas całego pleneru chodziłam na pobliskie wzgórza malować rozciągające się z niego widoki na okolicę, próbując uchwycić tę niepowtarzalną energię.

Kde spatřovat více energie než právě v přírodě? V jejím růstu, zrání i zániku, v nekonečném koloběhu, v síle, která utváří a formuje vše kolem nás. Každé místo má svou specifickou energii, kterou vyzařuje a již působí na ty, kdo se v něm ocitnou. Během celého symposia jsem chodila na nedaleký kopec malovat z něj pohledy do okolí ve snaze zachytit právě tuto nezaměnitelnou energii.

Jan Picko

*1981, Teplice

Ukończył Średnią Artystyczno-Przemysłową Szkołę Szklarską w Żelaznym Brodzie, następnie studiował na Uniwersytecie Technicznym w Libercu w katedrze Projektowania tekstyliów i odzieży, studia magisterskie ukończył w Wyższej Szkole Technicznej w Brnie na Wydziale Sztuk Pięknych, kierunek wideo. Pracował w Telewizji Czeskiej jako plastyk, następnie jako główny grafik w wydawnictwie Bauermedia. Dziś mieszka i tworzy w Jabloncu nad Nysą, gdzie prowadzi pracownię designu graficznego w Średniej Szkole Artystyczno-Przemysłowej i pomaturalnej szkole o profilu technicznym w Jabloncu nad Nysą. W swojej twórczości zajmuje się głównie grafiką wektorową, modelowaniem 3D i drukiem 3D.

*1981, Teplice

Vystudoval Střední uměleckoprůmyslovou školu sklářskou v Železném Brodě, poté pokračoval ve studiu na TUL na katedře textilního a oděvního návrhářství, následně absolvoval FaVU na VUT obor video. Pracoval jako výtvarník v České televizi, později jako šéfgrafik ve vydavatelství Bauermedia. Dnes žije a tvoří v Jablonci nad Nisou a vede ateliér grafického designu na SUPŠ a VOŠ Jablonec nad Nisou. Ve své tvorbě se zabývá hlavně vektorovou grafikou, 3D modelováním a 3D tiskem.

Wędrująca błyskawica, 2019, instalacja
Putující blesk, 2019, instalace

Elementy sterowania krajobrazem, 2019, instalacja
Ovládací prvky krajiny, 2019, instalace

Z drukowanych w 3D elementów geometrycznych i stalowych drutów przygotowałem dwa zestawy. Pierwszy, pt. „Wędrująca błyskawica”, za pośrednictwem lapidarnego symbolu ilustruje wędrówkę energii w przyrodzie. Drugi, zatytułowany „Elementy sterowania krajobrazem”, przedstawia przeniesienie elementów sterowania ze świata cyfrowego w rzeczywisty krajobraz odnosząc się do problematyki oddziaływania człowieka na krajobraz.

Z 3D tištěných geometrických prvků a ocelových drátů jsem si připravil dvě stavebnice. První s názvem „Putující blesk“ ilustruje pomocí lapidárního symbolu putování energie v krajině. Druhá s názvem „Ovládací prvky krajiny“ představuje materiální přenesení ovládacích prvků z digitálního světa do skutečné krajiny a naráží na environmentální problematiku lidského působení na krajinu.

Zdena Šafka Řeháková

*1953, Praha

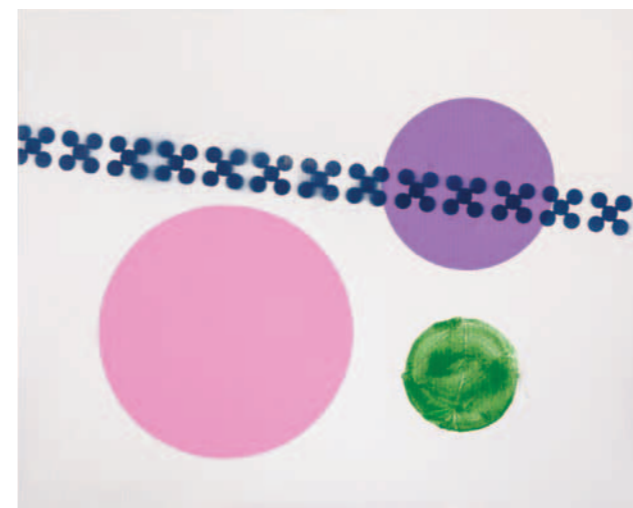
W latach 1974–1981 studiowała w Wyższej Szkole Artystyczno-Przemysłowej w Pradze na kierunku projektowanie tkanin. Pracowała jako projektantka kostiumów i odzieży w Libercu, gdzie później uczyła projektowania odzieży na Uniwersytecie Technicznym. Jest m.in. autorką projektu kurtyny teatru Malé divadlo w Libercu oraz odzieży czeskiej reprezentacji na Zimowe Igrzyska Olimpijskie w Lillehammer. Od 2004 r. zajmuje się wolną twórczością, głównie malarstwem. Wystawia w Czechach i za granicą. Mieszka i pracuje na przemian w Pradze i Kryštofovo Údolí.

*1953, Praha

V letech 1974–1981 vystudovala Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze, obor textilní výtvarnictví. Pracovala jako kostýmní a oděvní výtvarnice v Liberci, kde později také vyučovala na Technické univerzitě oděvní design. Je mj. autorkou návrhu na oponu Malého divadla v Liberci a oblečení pro zimní olympijskou reprezentaci ČR v Lillehammeru. Od roku 2004 se věnuje volné tvorbě, převážně malbě. Vystavuje v České republice i v zahraničí. Žije a tvoří střídavě v Praze a v Kryštofovo Údolí.

Pole sílove 2, 2019, akryl, plátno
Sílové pole 2, 2019, akryl, plátno

Pole sílove 1, 2019, akryl, plátno
Sílové pole 1, 2019, akryl, plátno

*Energia jest siłą wokół nas,
wprawiającą w ruch rzeczy,
jest życiodajna i śmiercionośna.
Nie jest związana tylko z materią,
ale też z duchem.
W końcu na początku było Słowo.*

*Energie je síla všude kolem nás,
uvádějící věci do pohybu,
je životodárná i smrtící.
Není spojena jenom s hmotou,
ale i s duchem.
Ostatně na počátku bylo slovo.*

Agnieszka Topolnicka-Miełęcka

* 1977 Jelenia Góra

Ukończyła filozofię na Uniwersytecie Wrocławskim w 2001 r. Drogę artystyczną rozpoczęła w 2006 r., tworząc szereg aniołów w glinie. Kolejne rzeźby to wyobrażenia popiersia kobiece i portrety. Bazuje na warsztacie artystycznym w duchu romantycznego mistycyzmu, formalnie jej twórczość stanowi mieszankę archaizmu i realizmu z silnym pierwiastkiem duchowym. Tworzy rzeźby w drewnie w stylu ludowym oraz zajmuje się ceramiką. Mieszka i tworzy w Popielówku na Pogórzu Izerskim. Uczestniczyła w kilku wystawach zbiorowych w kraju i za granicą.

* 1977 Jelenia Góra

Vystudovala fi lozofi i na Vratislavské univerzitě v roce 2001. Svou uměleckou cestu zahájila v roce 2006, kdy vytvořila řadu hliněných andělů. Další plastiky představují ženské busty a portréty. Tvoří v duchu romantického mysticismu, formálně je její tvorba směsí archaismu a realismu se silným duchovním prvkem. Tvoří ve dřevě sochy v lidovém stylu a keramiku. Žije a pracuje v obci Popielówek na severním předhůří polských Jizerských hor. Účastnila se několika skupinových výstav doma i v zahraničí.

Ptáci I-II, 2019, ceramika szkliviona
Ptáci I-II, 2019, keramika glázovaná

*Energia płynie z przyrody i powstaje w ciszy
Energie plyne z přírody a povstává z ticha.*

Bogumiła Twardowska-Rogacewicz

*1960 Wrocław

Absolwentka Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych we Wrocławiu. W roku 1990 uzyskała dyplom w dziedzinie projektowania graficznego i malarstwa. Próbuje czyścić swoje „chaotyczne” malarstwo z podtekstów, nadmiaru znaczeń i skojarzeń. Odrzuca niepotrzebne narracje i poglądy. „Harmonia w Chaosie” to w ostatnim czasie hasło przewodnie jej abstrakcyjnych prac.

Oprócz malarstwa zajmuje się rysunkiem, projektowaniem graficznym i scenografią. Ma na koncie wystawy zbiorowe. Zrealizowała ponad 30 wystaw indywidualnych.

*1960 Wrocław

Absolventka vratslavské Akademie výtvarných umění. V roce 1990 získala diplom v oblasti počítačové grafiky. Snaží se očistit své chaotické malby od podtextů, přemíry významů a asociací. Odmítá zbytečné příběhy a názory. Harmonie v chaosu je v poslední době hlavním heslem jejich abstraktních děl. Věnuje se počítačové grafice, kresbě a malbě.

Měla více než 30 individuálních výstav. Bydlí a pracuje v Jelení Hoře.

Prace na temat I-II, 2019, akryl, plótno, 100 x 140 cm
Díla k tématu I-II, 2019, akryl, plótno, 100 x 140 cm

*Energia jest wtedy, gdy ją mam!
Energie je, když ji mám!*

ENERGEIA

Plener / Sympózium Dziwiszów 19 – 22.08.2019

Organizator projektu i wydawca katalogu / Organizátor projektu a vydavateľ katalogu

GALERIA SZTUKI BWA

w Jeleniej Górze

ul. Długa 1, 58-500 Jelenia Góra

+ 48 75 752 66 69

bwa@jeleniagora.pl

Dyrektor / Ředitelka

Luiza Laskowska

Współorganizator, partner projektu / Spolupořadatel, partner projektu

Oblastní galerie Liberec

Masarykova 723/14, 460 01 Liberec

+ 420 485 106 325

oblgal@ogl.cz

Dyrektor / Ředitel

Jan Randáček

Projekt graficzny katalogu / Grafický návrh katalogu

Bogumiła Twardowska-Rogacewicz

Tłumaczenie / Překlad

Czechofilia **Helena Jankowska**

Druk / Tisk

Jaks, Wrocław

ISBN 978-83-955978-0-0

Projekt „Energea” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska - Polska 2014–2020, środków budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Nysa oraz Miasta Jelenia Góra.

Projekt Energea je spolufinancován z prostředků Evropské unie v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci Programu Interreg V-A Česká republika – Polsko 2014–2020 a prostředků státního rozpočtu Polské republiky prostřednictvím Euroregionu Nisa a také Městem Jelenia Góra.

LÁZNĚ
OBLASTNÍ GALERIE LIBEREC

ISBN 978-83-955978-0-0

Projekt „Energea” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska - Polska 2014–2020, środków budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Nysa oraz Miasta Jelenia Góra.

Projekt Energea je spolufinancován z prostředků Evropské unie v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci Programu Interreg V-A Česká republika – Polsko 2014–2020 a prostředků státního rozpočtu Polské republiky prostřednictvím Euroregionu Nisa a také Městem Jelenia Góra.